

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΝ ΒΗΜΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Γ'. — ΑΡΙΘ. 489

Γραφεία : Μιλτιάδου 11 — Τηλέφ. 21—256

ΑΘΗΝΑ, 26 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1934

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1) Είς διαβολάς ἀπάντησις.—2) Ἡ φυσικὴ Ἱστορία κατὰ τὸ σχολεῖον ἐργασίας.—3) Ἡ ἀπογευματινὴ ἐργασία τῶν σχολείων καὶ τὰ πρῶ-
τὰ αὐτῆς.—4) Συνδρομαὶ ἐπιτιυὶ Ὀμοσπονδίας.—5) Οἱ πίναντες τῶν

μετακινηθέντων δημοδιδασκάλων.—6) Ὁργανωτικὴ κίνησις.—7) Ἡ ἐθνι-
κὴ διάπλασις τοῦ Ἑλλήνος τῆς αὔριον.—8) Οἱ τελευταῖαι εἰδήσεις
μας.—9) Ἄτομικαὶ ὑποθέσεις κλπ. κλπ.

ΕΙΣ ΔΙΑΒΟΛΑΣ ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

Συνέβη καὶ τοῦτο. Ἐνα συνέδριον δημοδιδασκάλων εἰς τὸ ὁποῖον ἐγένετο ἡ μεγίστη τῶν τιμῶν νὰ τὸ ἐπισκεφθῆ ὁ Προεδρεύων τῆς Κυβερνήσεως, νὰ εὐαρεστηθῆ νὰ ἀκούσῃ τὸν παλμὸν τοῦ Ἑλλήνος δημοδιδασκάλου τὸν ἐπαγγελματικὸν καὶ πατριωτικὸν, νὰ κάμῃ ἐπὶ πλέον τὴν μεγάλην τιμὴν νὰ ὁμιλήσῃ ἐνώπιόν του καὶ νὰ μεταχειρισθῆ τὰ κολακευτικώτερα λόγια γιὰ τοὺς ἀποτελοῦντας αὐτὸ καὶ τὸ ἔργον τους· νὰ κηρυχθῆ ἡ ἐναρξίς τῶν ἐργασιῶν του ἀπὸ Ὑπουργὸν Παιδείας τοῦ ὕψους καὶ πατριωτισμοῦ ἐνὸς Μακροπούλου μὲ μιαν ὁμίλιαν ποῦ γιὰ χρόνια μακρὰ θὰ ἀποτελῆ τὸ ἐγκόλιον τοῦ Ἑλλήνος δημοδιδασκάλου ἀλλὰ καὶ τὴν ὁποῖαν οἱ πάντες, καὶ πρῶτα τὰ μέλη τῶν συνεργαζομένων σωματείων, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναγνώσουν· Ἐνα συνέδριον εἰς τὸ ὁποῖον ἡ ἡμερησία διάταξις τῶν ἐργασιῶν του εἶχε δώσει τὸν λόγον εἰς τὴν ἐπιστήμην καθὼς καὶ τὴν πειρὰν ἐγένετο τὸ ἀντικείμενον τῶν ἐπιθέσεων καὶ τῆς πλέον ἀνάνδρου διαβολῆς ἐκ μέρους ὠρισμένων κύκλων ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «συνεργαζόμενα σωματεῖα καὶ ἐπιτροπαὶ γονέων».

Ἦρκεσαν κάποιες συζητήσεις ποῦ ἔγιναν εἰς τὸ συνέδριον ἐκεῖνο ὅχι ξένες βέβαια πρὸς τὸ ἔργον τῶν συνεδριαζόντων καὶ κάποια ἢ κάποιες—δὲν ξεύρομεν—γνώμης ποῦ διετυπώθησαν, ἢ ἀποφάσεις ποῦ ἀράθησαν, αἱ ὁποῖαι δὲν εὐρισκον σύμφωνα τὰ πάσης κατηγορίας μέλη τῶν διαμαρτυρηθέντων Σωματείων οὐδὲ τὰ τοιαῦτα τῆς ὀνομαζομένης ἐπιτροπῆς γονέων, νὰ προκαλέσουν ἐνεονον διαμαρτυρίαν κατὰ τῶν δεκατεσσάρων χιλιάδων τοῦ διδασκαλικοῦ κόσμου τῆς χώρας, ὁ μέγιστος ἀριθμὸς τοῦ ὁποῖου δὲν εἶνε ἀπλῶς διδασκαλοὶ ἀλλὰ καὶ γονεῖς, καὶ νὰ ζητήσουν ὅχι ἀπλῶς τὴν ἐφαρμογὴν ἢ καὶ αὐστηροτέραν συμπλήρωσιν τῶν κειμένων νόμων διὰ τὴν ἀπόδομὴν κομμουνίζοντος τινὸς ἐκπαιδευτικοῦ, τὸ ὁποῖον ὅμως ἡμεῖς αὐτοὶ πολὺ πρῶτοτερα, ὅπως γνωρίζῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας, ἐπιμόνω; ἔχομεν ζητήσεις, ἀλλὰ τὴν διάλυσιν τῆς Διδασκαλικῆς Ὀμοσπονδίας διότι κατέστη ἐπιζημία δι' αὐτὸ τοῦτο τὸ κοινωνικὸν καθεστῶς.

Ἄξιζει νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν ὄλων καὶ περισσώτερων τῶν ἰδίων ἢ εὐκόλιστα μὲ τὴν ὁποῖαν ἐτίθεντο αἱ λέξεις ἢ μία κοντὰ εἰς τὴν ἄλλην διὰ νὰ ἀποτελεσθῆ τὸ περιφημον ἀνακοινωθῆν τῶν συνεργαζομένων σωματείων.

Ἡ Διδασκαλικὴ Ὀμοσπονδία κατέστη ἐπιζημία δι' αὐτὸ τοῦτο τὸ κοινωνικὸν καθεστῶς!!

Ἄλλ' ἡ Διδασκαλικὴ Ὀμοσπονδία δὲν εἶνε κατὶ τὸ

ὁποῖον αὐθαίρετα ἐξεπήγαγε καὶ ἔκτοτε δικτατορικὰ λειτουργεῖ καὶ κυβερνεῖ. Εἶνε ὁ ὀργανισμὸς ὁ ὁποῖος κατὰ τὸν πλέον κοινοβουλευτικὸν τρόπον θέτει κατ' ἔτος μὲ ἀνοικτὰς συζητήσεις ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ συνόλου τοῦ διδασκαλικοῦ κόσμου τῆς χώρας τὴν πολιτείαν τῆς Διοικήσεώς του καὶ συζητεῖ ἐπὶ τῶν διαφορῶν ἀντιλήψεων διὰ τὸ ἐπόμενον καὶ γενικῶς διὰ τὸ μέλλον. Αἱ ἀποφάσεις του ἀντιπροσωπεύουν τὴν πλειοψηφίαν, ἢ ὅπως κατὰ τὴν ἐφειτεινὴν γενικὴν συνέλευσιν αἱ πλεῖστοι τὴν μεγίστην πλειοψηφίαν τινὲς δὲ τὴν παμψηφίαν τοῦ κλάδου.

Συμπέρασμα ἐπομένως τώρα. Οἱ δημοδιδασκαλοὶ τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ μεγίστῃ τῶν πλειοψηφίᾳ, ἂν ὅχι τῇ ὁλοκληρίῃ των, ἔγιναν ἐπιζήμιοι δι' αὐτὸ τοῦτο τὸ κοινωνικὸν καθεστῶς, διότι ἐφ' ἐνός ἢ περισσοτέρων ἐπιστημονικῶν ζητημάτων ὑπέδειξαν τοιαύτας ἢ τοιαύτας λύσεις, αἱ ὁποῖαι ἀντιτίθενται εἰς τὰς ὑπὸ ἄλλων θεωρουμένας ὡς ὀρθὰς.

Ἀποστρέφομεν τὸ πρόσωπον ἀπὸ τὴν ὕβριν καὶ τὴν παραδίδομεν εἰς τοὺς ἀνέμους· γιὰ νὰ τὴν τοποθετήσουν σὲ ὅποια ἄλλα πρόσωπα ἐκτὸς ἀπὸ τὰ τῶν δημοδιδασκάλων.

Οἱ δημοδιδασκαλοὶ τῆς Ἑλλάδος ἐπιζήμιοι διὰ τὸ κοινωνικὸν καθεστῶς!! Τερατώδης βλασφημία.

Ἀπαντῶμεν. Ὅχι. Οἱ δημοδιδασκαλοὶ τῆς Ἑλλάδος οἱ ἰσχυροὶ ἠθικοὶ παράγοντες, οἱ μεγάλοι αὐτοὶ βράχοι στὸν ἠθικὸν καὶ ἀριθμητικὸν ὄγκο τῶν ὁποῖων σπάζει τὸ κεφάλι τῆς κάθε ἡμέρα ἢ παντὸς εἶδους ἀντικοινωνικῆ καὶ ἀντεθνικῆ προσπάθεια, ἔχουν μέσα τους πιστοποιημένον τὸν πατριωτικὸν καὶ ἀποδεδειγμένην τὴν ἀντίληψιν περὶ οἰκογενεῖας θρησκείας καὶ παραδόσεων καὶ δὲν εἶναι δυνατόν οὐδὲ τὴν ἀπλὴν προσοχὴν των κἂν νὰ σιγέφουν πρὸς τὰς ἐπιθέσεις καὶ τὰς διαβολὰς οἰωνδῆποτε, μὲ ὅποια καὶ ἂν καλύπτονται ὀνόματα.

Δὲν διακδικούμεν ὑπὲρ αὐτῶν τὸ μονοπώλιον τοῦ πατριωτισμοῦ· δὲν ἐπιτρέπομεν ὅμως νὰ πωλῆται οὗτος εἰς τοὺς δρόμους παρ' ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀμφισβητοῦμεν μὲν δὲ ἔχουν μέσα τους τὸν πατριωτικὸν, δὲν παραδεχόμεθα ὅμως δὲ τοῦ; περισσεύει ὥστε νὰ πωλοῦν καὶ μέρος. Ἀλλὰ καὶ ἂν τοῦ; περισσεύει τὴν πελατείαν αὐτῶν ἀναζητήσουν εἰς ὄλον τὸν ἄλλον πληθυσμὸν τῆς χώρας, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς δημοδιδασκάλους, γιὰ αὐτοὺς ὅχι ἀπλῶς τὸν ἔχουν εἰς τὸ πλεῖρον, ἀλλὰ καὶ τὸν διδάσκουν.

Δὲν φριτταζόμεθα νὰ μᾶς ἀντιταχθοῦν οἱ ἀραιὲς ὑπόνοιες ποῦ ἐδημιουργήθησαν ἢ δημιουργοῦνται, ὅπως εἶνε φυ-

μαγίστην βλάβην τῆς μορφώσεως τῶν παιδῶν. Τοῦτο ὅμως δὲν ἄλλο θεοὶ οὐτε διὰ τὰς κτωτέρους, οὐτε διὰ τὰς μεσαίας τάξεις, ἀφοῦ χωρὶς καμμίαν δυσκολίαν μεταφέρονται αἱ ἡραὶ τοῦ ἐπογεύματος εἰς τὴν πρωΐαν, καὶ διὰν ἀκόμη δὲν προδῶμεν εἰς τὸν περιορισμὸν τῶν ἐργασιῶν ὡρῶν τῆς ἡμέρας καὶ εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῆς διαρκείας ἐκάστου μαθήματος. Ἄλλ' οὕτε καὶ διὰ τὰς ἀνωτέρας τάξεις ἔχει δόσον ὀρθότητος ἰσοχρισμὸς τῶν. Διότι μὲ τὴν ἀπογευματινὴν διδασκαλίαν ἔχομεν (ὁ ὥρας ἐργασίμου ἐπὶ 6 ἡμέρας καθὲ ἑβδομάδα, ἥτοι ὥρας 36 ἐν συνόλῳ ἑβδομαδιαίως· ἐὰν δ' ἐξ αὐτῶν ἀφαιρέσωμεν 4 ὥρας (ἐὰν δύο δι' ἕκαστον ἀπόγευμα τῆς Τετάρτης καὶ τοῦ Σαββάτου), ὑπολείπεται ὥραι ἑβδομαδιαίας ἐργασίας κατὰ τὸ ἴσχυον πρόγραμμα 32. Τοῦναντίον μὲ τὴν συνεχῆ ὥρων πρωινήν ἐργασίαν ἔχομεν ἐν συνόλῳ 30 ὥρας (6 ἡμέραι Χ 5 ὥρας) ἐργασίας καθ' ἑβδομάδα. Ἡτοι μεταξὺ τοῦ ἐραρμολομένου σήμερον συστήματος τῆς μ. μ. διδασκαλίας καὶ τοῦ προτεινομένου

τοιοῦτου τῆς πρωινής μόνον ἐργασίας εὐρίσκειται διαφορά 2 ὥρων, αἷτινες εἶναι δυνατόν νὰ ἐξοικονομηθοῦν κατὰ τρόπον ἄριστον ἢ διὰ μικροῦ περιορισμοῦ τῆς διαρκείας ἐκάστου μαθήματος, ὅπως ἀλλαχοῦ ἐπεκράτησε νὰ γίνεταί ἢ διὰ περιορισμοῦ τῆς διαρκείας μόνον τῶν τεχνικῶν μαθημάτων. Κατὰ ταῦτα καὶ ἡ δευτέρα ἀντίρρησης δὲν ἀποτελεῖ σοβαρὸν ἐπιχείρημα κατὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς πρωινής συνεχούς διδασκαλίας.

Ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, ὅτι δύναται νὰ ἐφαρμοσθῆ μὲ καλὰ ἀποτελέσματα ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὕλικὴν καὶ εἰδολογικὴν τῶν μαθητῶν μόρφωσιν ἢ συνεχῆς πρωινή διδασκαλίαν καὶ εἰς τὰ σχολεῖν τῆς ὑπαίθρου ὅπου αἱ γεωργικαὶ ἐργασίαι ἔχουν ἀνάγκην καὶ τῶν παιδικῶν χειρῶν καὶ εἰς τὰ σχολεῖα τῶν ἀστικῶν κέντρων ὅπου διάφοροι λόγοι, οὗς ἀνωτέρω ἐμνημονεύσαμεν συνηγοροῦν ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τῆς ἀπογευματινῆς διδασκαλίας.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουλίου 1934

Π ε ρ ε

τοῦ κ. κ. Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Σχολείων καὶ Διευτῆς Παιδαγωγικῶν Ἀναδημιῶν.

Ἀνακοινούμεν ὑμῖν ὅτι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς ὑπὸ στοιχ. γ' τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ Διατάγματος περὶ εἰσιτηρίων ἐξετάσεων ἐγγραφῶν καὶ μεταγραφῶν εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας (Τ. Ἐ. φημ. Κυβερν. 153 1934 Τροχ. Α') εἶναι ἡ ἑξής.

Ἡ γραπτὴ ἐξέτασις ἐν τῇ Ἱστορίᾳ καὶ τοῖς Μαθηματικοῖς συνίσταται εἰς γραπτὴν ἀπόκρισιν εἰς τρία ἐκ πέντε ἐρωτημάτων λαμβανομένων διὰ κληρώσεως ἐκ 10 θεμάτων ἐκ τῆς ἐλης ὄλης τῆς διδασκομένης ἐν τῇ σ' τάξει τοῦ Γυμνασίου.

Ἡ δὲ γραπτὴ ἐξέτασις ἐν τῇ Φυσικῇ Ἱστορίᾳ τῇ Πειραματικῇ Φυσικῇ καὶ τῇ χημείᾳ συνίσταται εἰς γραπτὴν ἀπόκρισιν εἰς τέσσαρα ἐξ

ἑξ ἐρωτημάτων (ἀνὰ 2 ἐξ ἐκάστου τῶν μαθημάτων τούτων), λαμβανομένων διὰ κληρώσεως ἐκ δέκα θεμάτων ἐκ τῆς διδασκομένης ὄλης τῶν μαθημάτων αὐτῶν ἐν τοῖς Γυμνασίοις καὶ ἐν αἷς τάξεσι διδάσκονται τὰ τρία ταῦτα μαθήματα, λαμβάνονται ὡς ἐν μάθημα καὶ τίθεται εἰς μόνον βαθμὸς.

Τὰ θέματα ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν ὄλιγον πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐξετάσεων.

Ὁ Ὑπουργὸς
Ι. Μανρόπουλος

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Τὰ γραφεῖα τῆς Διδακταλικῆς Ὁμοσπονδίας ἀπὸ 1ης Σεμβρίου ἐ. ἔ. μεταφέρονται εἰς τὴν ὁδὸν ΜΙΑΤΙΑΔΟΥ 11 (Πάροδος Ἀγίου Μάρκου.)

ὍΣΟΙ ἀλληλογραφεῖτε μὲ τὴν Ὁμοσπονδίαν καὶ τὸ Διδ. Βῆμα ἐπικολλᾶτε τὸ κανονικὸν γραμματόσημο.

**Ἡ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΠΡΟΣ ὍΛΟΝ ΤΟΝ ΣΥΝΑΔΕΛΦΙΚΟΝ ΚΟΣΜΟΝ
ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΦΟΡῶΝ ΔΡΧ. 235.620**

Κύριε Συνάδελφε,

Λοιπὸν ἀπεφάσισες νὰ μὴ λάβης μέρος στὴν ἀπόκτηση τοῦ Σπιτιοῦ τῆς Ὁμοσπονδίας μας; Καὶ πιστεύεις ὅτι οἱ ἑκατὸ δραχμῆς ποῦ ἀκόμα δὲν ἔστειλεις θὰ σοῦ τακτοποιήσουν γιὰ πάντα τὰ οἰκονομικά σου;

Ἔβγα λοιπὸν ἀπὸ τὴν κακομοιριά καὶ τὴν **ΑΓΝΩΜΟΣΥΝΗ** πρὸς τὴν Ὁμοσπονδίαν σου σηκώσου πὸ πηλὰ καὶ βάλε καὶ σὺ μιὰ μικρὴ πέτρα στὸ σπίτι ποῦ θὰ στεγάσῃ τὴν ἡθικὴ καὶ οἰκονομικὴ σου κατάσταση, ὅπως ἔκαμαν καὶ ἄλλοι συνάδελφοί σου ποῦ βλέπεις κάθε ἡμέρα στὸ «Διδ. Βῆμα».

ΣΤΕΙΛΕ ΛΟΙΠΟΝ ΤΙΣ ΕΚΑΤΟ ΑΥΤΕΣ ΔΡΑΧΜΕΣ

Ἴδου καὶ ἄλλοι συνάδελφοί σου ποῦ προσέφεραν:

1) Εὐαγγελία Γιαννιτσῶν	Τήνου	Δραχ.	100
2) Δημ. Χουλιάρης	Λαρίσης		100
3) Ἄριστ. Παλλῆς Διευτ. Ἐκδ. Οἴκου	Ἀθῆνας		100
4) Ἀντῶν. Γεραντώνης	Ἐπιθεωρ. δημοστ. σχολ.		100
5) Ἀλεξάνδρα Νικολάου	Φιλιατῶν		100
6) Π. Κατσαρίδης	Γιαννιτσῶν		100
7) Εὐστ. Μπαγεῶργος	Ἄρτης		100
8) Μαρία Βασιλειάδου	Κατερίνης		100
9) Ματίνα Ἀνουσάκη	Χανίων		100
10) Κλειὸ Μαχαλαριτῆ	Δράμας		100
11) Βασίλ. Λιάρος	Χαλκίδος		100
12) Παρασκευὴ Μπρέσοχ	Πειραιῶς		100
13) Βασίλ. Κορωνάκης	Κερκύρας		100
14) Δημ. Κομπολίτης	»		100

15) Νικ. Σακελλαρόπουλος	Μεσσηνίας	Δραχ.	100
16) Λυγιά Γρηγοριάδου	Γιαννιτσῶν		100
17) Ἀναστασία Λάθη	Κερκύρας		100
18) Γεώργ. Χονδρογιάννης	»		100
19) Ἄριστ. Τσιμπλέκος	Γρεβενῶν		100
20) Παν. Νεοφύτου	Ἀγρινίου		100
21) Ἄννα Σαφίρη	Ἄνδρου		100
22) Ἀντῶν. Καδιλιάνης	Τρικιάλων		100
23) Νικ. Παπαδασυλείου	»		100
24) Ζωὴ Ἀγιομυργιαννάκη	Γόρτυνος		100
25) Ἐρμάν. Παναγιωτάκης	Ρεθύμνης		100
26) Ἰωάν. Σύκαλος	Χίου		100
27) Γεώργ. Παπαντωνίου	Ὀλυμπίας		100
28) Ἰωάν. Σκουμπούρης	»		100
29) Σωκράτης Ἀργυρός	Τρικιάλων		100
30) Εὐδοκία Μουρίκη	Κερκύρας		100
31) Κωνστ. Παπαγιαννόπουλος	Μήλου		100
32) Σ. Θυμάκης	Θεσπιάκης		100
33) κ. Κορωναίου	Πειραιῶς		100
34) Ἀναστασία Χατζηκωστή	Θεσπιάκη		100
35) Ἀναστ. Παυλάκης	Καρυστίας		100
36) Ἀναστασία Ζαφειροπούλου	Τρικιάλων		100
37) Ἀνδρομάχη Γεωργιάδου	»		100
38) Σάββας Φινίδης	Δράμας		100
39) Κωνστ. Κομνύσης	Χαλκίδος		100
40) Στυλιανὸς Σαριδάκης	Ρεθύμνης		100

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Ἀπὸ προηγούμενης ἐισφορῆς	Δρ.	230.670
Τὰ σήμερον δημοσιευόμενα	»	4.950
Σύνολον	Δραχμ.	235.620

